

А. В. Мельник, В. В. Глушко, А. В. Мельник

Мармароський масив

МАРМАРОСЬКИЙ МАСИВ – гірський масив у Східних Карпатах і геологічна структура Карпатської покривно-складчастої споруди. Ін. назва – Мармарос. гори, Мармарош. Мармарос. гори знаходяться між річками Чорний Черемош і Біла Тиса на Пн. Сх. і Вішеу та Бистриця-Аурє на Пд. Зх., переважно на тер. Румунії. У межах України (Чернів., Івано-Фр. і Закарп. обл.) – пн.-зх. (Рахівські гори, або Гуцул. Альпи; у бас. Тиси) і пн.-сх. (Чивчинські гори, або Чивчини; у верхів'ї бас. Чорного та Білого Черемошів) частини. Найвищі вершини: Фаркау (1958 м), Піп-Іван Мармароський (1937 м), Торояга (1929 м), Капрі (1804 м), Петрос (1780 м), Чивчин (1766 м). Домінують природні територ. комплекси крутосхилого глибоко розчленованого ерозійно-денудац. лісистого середньогір'я, складені переважно сланцями, кварцитами, місцями вапняками і пісковиками з смереково-ялицево-буковими і смерек. лісами на бурих гірсько-лісових ґрунтах. Значне поширення вище 1600 м мають ландшафтні комплекси випуклого пенепленізов. субальпій. високогір'я, складені сланцями, кварцитами, місцями вапняками з гірськососн. криволіссям, зарослями ялівцю і високогірними луками (полонинами) на гірсько-лучних і гірсько-торфяно-бурозем. ґрунтах. На пн. схилах найвищих вершин (напр., Піп-Іван Мармароський, Чивчин) є природні комплекси різко увігнутого давньольодовиково-екзарацій. субальпій. високогір'я – льодовик. цирки з гірськососн. криволіссям і високогір. луками на гірсько-лучних ґрунтах. Уздовж великих річок поширені ландшафтні комплекси вузьких терасов. днищ річк. долин, складені супіщано-галечник. алювієм з буковими і вільх. лісами на бурих гірсько-лісових ґрунтах.

Мармарос. геол. структура, що на території України орографічно збігається з Рахів. і Чивчин. горами, є високопіднятою зоною метаморфіч. комплексу порід, утворених протягом байкальської складчатості та герцинської складчатості (слюдяні сланці, парагнейси, гранітогнейси тощо). Осадоч. чохол складається з карбонат. уламк. порід тріас., юрського нижньокрейд. віків, що збереглися від розмиву в центр. частині на невеликих ділянках, і насунутих у сх. напрямі покривів верхньокрейд. – палеоген. віків (вапняки, доломіти, мергелі, пісковики, конгломерати), утворених під час раннього етапу альпійської складчатості. Загалом М. м. у вигляді великої брили склад. блок. будови, з Пн. Зх. обмеженої розломом, перекиває на Сх. прилеглі структури флішевих Карпат (з

амплітудою горизонт. переміщення до 15 км). Деякі породи, напр., доломіти, використовують як буд. матеріали. Тут є унікал. види вироб. каміння (зокрема мармарос. діаманти), знайдено прояви марганц. і графіт. руд.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Мармароський масив / А. В. Мельник, В. В. Глушко, А. В. Мельник// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65942>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).